

22) Inicjatywa charytatywna „100 postaci z bajek na 100-lecie Niepodległości”.

Międzynarodowy Dzień Postaci z Bajek obchodzony jest na całym świecie piątego listopada. Bajki towarzyszą nam od najmłodszych lat, rozveselają i bawią, ale też przekazują ważne prawdy życiowe. Nauczyciele wraz z uczniami naszej szkoły uczcili to święto przebierając się za 100 ulubionych bohaterów bajkowych. Cyfra sto, nie była przypadkowa. Stała się celem upamiętnienia Odzyskania Niepodległości przez Polskę.

23) Wykonanie „100 kwiatów z krepiny na 100 rocznicę Odzyskania Niepodległości przez Polskę”.

Uczniowie klas starszych pod kierunkiem nauczycieli wykonali kwiaty z białoczerwonej krepiny, które służyły jako dekoracja podczas uroczystości szkolnych.

24) „100 działań w 100 sekund” -konkurs matematyczny.

W naszej szkole odbył się szkolny konkurs matematyczny z tabliczki mnożenia „100 działań w 100 sekund”. W konkursie wzięło udział 55 uczniów z klas IV – VIII.

25) Konkurs Poezji Patriotycznej pt.: „Moja Ojczyzna”.

Rozwijając talenty i zdolności recytatorskie zorganizowano konkurs dla uczniów klas starszych. Zaprezentowano wiele wierszy o tematyce patriotycznej.

26) Przygotowanie wystawy pt.: „OJCOWIE NIEPODLEGŁOŚCI”.

Polska niepodległość ma wielu ojców, ale wśród tych, którzy walczyli o odzyskanie wolności naszych przodków, dokonania kilkorga postaci wyróżniają się w szczególny sposób. 100 rocznica Odzyskania Niepodległości przez Polskę to doskonała okazja, aby przypomnieć ich zasługi

27) Zorganizowanie spotkania z kurpiowską poetką.

Społeczność Szkoły Podstawowej spotkała się z niezwykle kurpiowską poetką, Grażyną Reszką, która pisze wiersze o pięknie ziemi kurpiowskiej i ludziach mieszkających na Kurpiach. Uczniów urzekła błyskotliwymi opowieściami o swoim życiu, prezentując wiersze pochodzące m.in. z tomiku „A moje serce się nie poddaje...”. Pani Grażyna Reszka uświadomiła uczniom, że miłość do kraju, w którym mieszkają, za który krew przelewali ich przodkowie, to ukochanie tego, co blisko, ziemi kurpiowskiej.

28) Wykonanie „100 kart bożonarodzeniowych na 100-lecie Niepodległości”.

Pod okiem nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej oraz koordynatorki szkolnej akcji – dzieci wykonały wiele przepięknych, urokliwych kartek świątecznych, bożonarodzeniowych. Wśród nich królowały barwy biało-czerwone symbolizujące Odzyskanie Niepodległości. Zostały one wystawione na charytatywnym kiermaszu przedświątecznym podczas spotkania wychowawców z rodzicami.

29) „Jak to było dawniej...?”- zapoznanie z tradycjami, obrzędami i zwyczajami bożonarodzeniowymi na Kurpiach.

Klimat Świąt Bożego Narodzenia można było poczuć podczas spotkań bożonarodzeniowych. Warsztaty ozdób świątecznych prowadziła p. Stanisława Krysiak we współpracy z wychowawczynią klasy I. Opowiedziała dzieciom o dawnych ozdobach choinkowych i nauczyła ich wykonania „Gwiazdy” z papieru. W ramach spotkania promującego czytelnictwo nauczycielka z Zespołu Szkół Powiatowych w Łysych zapoznała dzieci z tradycjami i obrzędami bożonarodzeniowymi. Nie zabrakło również tradycyjnych wypieków. Pieczenie i dekorowanie pierników prowadzone było przez nauczycielkę OP przy współpracy z rodzicami i przedszkolakami.

30) Warsztaty etnograficzne „Wycinanka kurpiowska”.

Głównym celem przedsięwzięcia było poznanie techniki sztuki wycinankarskiej oraz krzewienie tradycji naszego regionu. Dzięki warsztatom przeprowadzonych pod czujnym okiem twórczyni ludowej, Anny Ceberek uczniowie klas młodszych przyswajali wiedzę z zakresu wykonywania tradycyjnych wycinanek kurpiowskich. W pracach stworzonych przez uczniów nie zabrakło motywu patriotycznego.

31) Konkurs dla dzieci z rodzicami – „Przedszkole – drugi dom” (ułożenie opowiadania, bajki, wiersza o swoim przedszkolu, szkole) - według własnego regulaminu .

Rodzice wraz z dziećmi wykazali się kreatywnością i pomysłowością. Powstały wspaniałe wiersze w przepięknej oprawie plastyczno-technicznej. Ich tematyka poruszyła nie jedno serce.

32) Zorganizowanie spotkania z przedstawicielami rzadko spotykanych zawodów – ludwisarz, tkaczka, zdun, kowal itd.

Zorganizowanie spotkania z ciekawymi ludźmi tworzącymi historię miejscowości

W ramach koła regionalnego uczniowie uczestniczyli dwukrotnie w spotkaniu p. Anną Ceberek - twórczynią ludową pasjonującą się wycinankarstwem. Wycinaliśmy gwiazdę i leluje.

33) Założenie Słownika Gwary Regionalnej

MOWA GWARY KURPIOWSKIEJ

Mowa kurpiowska jest podobna do mazurskiej. Należy do dialektu mazowieckiego. Posiada wiele właściwości odrębnych i sporą ilość wyrazów nigdzie na ziemiach polskich niespotykanych. Charakterystyczne w mowie kurpiowskiej jest zmiękczenie spółgłosek. Puszczaki nie mówią Kurp, piwo, piasek, ale „Kurps”, „psiwo”, „psiasek”. Nie powiedzą również wisi, więcej, ale „zisi”, „wziancej”.

agnuski - barwne kubki z uszkami do zawieszania na ścianach lub belkach
chałupy - stąka miejscowa nazwa chat mieszkalnych
czółka - obrzędowe kołpaki na głowy dziewcząt kurpiowskich z różnym przystrojeniem
hostyje (z naciskiem na -yje) - wycinanki w kształcie monstrancji kościelnych
jelenie pieczone z ciasta - pieczywo zwyczajowe lepione i pieczone dawniej na nowy rok
kadłub - większe naczynie do rzeczy sypkich drążone z pni starych sosen, lip itp.
kaganek - plecionka z drutu lub roboty kowalskiej do palenia łuczywem na kominku
kieriec - ozdoba ze słomek, fasolek, kwiatków z papieru, bursztyków itp.
kiepkować - żartować ironicznie
kosatki (koszałki) - przeważnie wszelkie plecionki z korzeni czy wikliny do użytku domowego
krosna - wiejski warsztat tkacki
leluje - wycinanki posiadające stylizowany kształt kwiatu ogrodowego,

34) „A ja kocham moje miasto” – narysowanie największej laurki dla miasta – kredą na asfalcie, placu itd.

Dnia 29 marca dzieci z Oddziałów Przedszkolnych i klasy I korzystając z pięknej pogody, pod bacznym okiem swoich wychowawczyń w wiosennej scenerii malowały z zapalem swoją miejscowość. Na placu przyszkolnym powstała największa laurka dla Zalasza, która przez kilkanaście dni zdobiła teren szkolny.

35) „Polska Wiosna” – grupowa praca plastyczna.

Uczniowie klas I-III wzięły udział w wiosennej edycji warsztatów malarskich, zorganizowanych w szkole. Po raz kolejny gościem była, utalentowana amatorka - malarka, Joanna Korwek, która uczyła młodych adeptów sztuki sprytnych technik używania farb i pędzla. Pod jej okiem powstały przepiękne pejzaże wiosenne i letnie. Dzieci wykonały na powitanie wiosny min. plakat „POLSKA WIOSNA”.

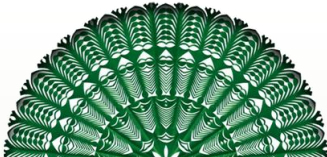
35) Pierwszy Dzień Wiosny- Palenie „Marzanny” . Dowolne zadanie o tematyce regionalnej– według pomysłów dzieci lub nauczycieli .

Na pierwszy dzień wiosny - 21 marca uczniowie z klas I-III czekali z niecierpliwością i utęsknieniem. Zatem, gdy nadszedł, należało go odpowiednio uczcić - zgodnie z tradycją regionu. Dzieci wraz z wychowawczyniami spalili w ognisku własnoręcznie zrobione marzanny - słowiańskie boginie symbolizujące zimę. Okrzykami i radosnymi, wiosennymi piosenkami przywoływali promyki słońca, aby potem uchwycić je na papierze podczas warsztatów malarskich

36) Ciekawostki- „Zwyczaje wiosenne na Kurpiowszczyźnie”. Dowolne zadanie o tematyce regionalnej– według pomysłów dzieci lub nauczycieli.

Publikacja zawiera opis zwyczajów wiosennych kulturowanych na kurpiowskiej wsi. Niektóre z nich przetrwały do dziś.

ZWYCZAJE WIOSENNE NA KURPIOWSZCZYZNIE

OPIS REGIONU

Kurpiowszczyzna to region leżący w północno-wschodniej części Mazowsza. Zajmuje obszary należące do trzech województw: mazowieckiego, podlaskiego i warmińsko-mazurskiego. Mieści się na terenie Puszczy Białej i Puszczy Zielonej (stąd podział na Kurpie Białe i Kurpie Zielone).

Mieszkańcy - Kurpie zasiedlili te tereny na przełomie XV i XVI wieku. W tamtych czasach sami siebie nazywali „Puszczakami”, dopiero później zaczęto ich nazywać Kurpiami, od kurpsi – butów wyrabianych z lipowego tyka. Na kartach historii zapisali się jako lud odważny i waleczny, otwarty i gościnny. Uchodzili także za świetnych bartników i piwowarów.

Kurpie stworzyli, przez wieki, niepowtarzalną barwną kulturę, obejmującą obyczaje, budownictwo, rękodzieło, śpiew i taniec. Zachowała się do dziś i wciąż jest używana piękna kurpiowska mowa, bogata tradycja kulinarna.

Kurpie nosili piękne stroje. Kobiety: czółka, gorsety, barwne spódnice, koronkowe fartuchy i sznury bursztynów, a mężczyźni: sukmany lub jaki, portki, a do tego kapelusz. Kurpiowskie chaty także były pięknie przystrojone – wyciętymi z papieru firankami, kolorowymi wycinankami na ścianach oraz innymi ozdobami takimi jak gwiazdy lub kierce, zrobione z kawałków słomy i ozdobione kwiatami z bibuły.

Pieśń towarzyszyła Kurpiom od święta i w codziennych obowiązkach. Na wsi organizowano tzw. muzyki – zabawy urządzone w domach, gdzie spotykano się, śpiewano i tańczono takie tańce jak okraglak, żuraw, powolniak, fafur, olender czy stara baba.

Nie można też zapomnieć o walorach przyrodniczych Kurpiowszczyzny. Jest to jeden z najczystszych obszarów w Polsce, położony w granicach tzw. „Zielonych Płuc Polski”. Zachwyca swoimi malowniczymi rzekami: Orzyc, Omulew, Rozoga, Szkwa, Pisa i Narew, prastarą Puszcza z kilkusetletnimi sosnami bartnymi i rezerwatami przyrody.

37) Projekt edukacyjny „Pieśni Stanisława Moniuszki”. Dowolne zadanie o tematyce regionalnej– według pomysłów dzieci lub nauczycieli.

Rok 2019 został ogłoszony rokiem Stanisława Moniuszki. W związku z tym uczniowie SP w Zalasiu uczcili w swoisty sposób tego wspaniałego polskiego kompozytora realizując następujące działania:

- wykonano gazetkę ścienną o życiu kompozytora;
- przeprowadzono konkurs wokalny pt. „Pieśni Stanisława Moniuszki” (uczestnicy w zależności od kategorii mieli do wyboru pieśni: „Prząśniczka” „Dziad i baba” „Pieśń wieczorna” lub „Trzech Budrysów”);
- przeprowadzono konkurs plastyczny pt. „Pieśni Moniuszki w oczach dzieci” (uczestnicy w zależności od kategorii mieli wykonać ilustrację do utworu „Prząśniczka” „Dziad i baba”, „Pieśń wieczorna” i

„Trzech Budrysów”, „Aria z Kurantem” z opery „Straszny dwór” lub „Aria Jontka” z opery „Halka”);
-wykonano prezentację multimedialną o życiu i twórczości S. Moniuszki;

38) Zorganizowanie Tygodnia Legend i Baśni Polskich.

W ramach Tygodnia Legend i Baśni Polskich w kwietniu uczniowie kl. VI poznali legendy i podania Mazowsza. Wśród nich były także legendy kurpiowskie napisane gwarą min.: Jek Ignac ze śwentem Psiotrem się rozmuziol, Zilki w Zalasiu, O Janku z Kolna ,który odkrył Amerykę, Legenda o żelaznej Marynie, Ciorciuk. Zaprezentowana była wystawa książek o tematyce kurpiowskiej i przedstawiona gadka kurpiowska przez jednego z uczniów. Natomiast uczniowie klasy IV Szkoły Podstawowej w Zalasiu przygotowali niezwykłą lekcję historii dla młodszych kolegów z klasy II na temat: Początków państwa polskiego na podstawie legendy „O Piaście i Popielu”. Uczniowie prześledzili na mapie Polski miejsca związane z legendą – Szlak Piastowski, wysłuchali legendy odczytanej przez nauczycielkę, odpowiadali na pytania swoich starszych kolegów, rozwiązywali krzyżówki.

39) Projekcja filmowa „W starym kinie” – projekcje dawnych dobranocek.

Wychowawcy uczniów klas I - III oraz OP zorganizowali swym dzieciom projekcję dawnych bajek. Z ogromnym zainteresowaniem oglądano „Jacka i Agatkę”, „Reksia”, „Zaczarowany ołówek”, „Bolka i Lolka” oraz „Przygody kota Filemona”. W przerwach między bajkami odczytywany był wierszyk pt. „Polskie bajki z dawnych lat” S. Bacewicz i pokazywane kadry następnej bajki. Projekcje archiwalnych dobranocek wzbudziły ogromne zainteresowanie i zachwyt.

40) Gminny Konkurs Plastyczny „Legendy Polskie”.

To zadanie w naszej szkole zostało wykonane w ramach Gminnego Konkursu Plastycznego. Do konkursu zgłoszono 56 prac z okolicznych szkół. Uczniowie – laureaci konkursu z poszczególnych szkół odebrali pamiątkowe dyplomy, statuetki i książki z rąk Wójta Gminy Łyse, pod którego patronatem konkurs był realizowany .

